

ادامه از صفحه اول

#### دیپلماسی زیر سایه بلای کرونا

چه کسی به درگیری دریایی و توقیف متقابل نفت‌کش ایرانی و بریتانیایی فکر کرده بود. چه کسی به لشکرکشی تهدیدآمیز به‌سوی خلیج فارس و التهاب ناشی از آن فکر می‌کرد. چه کسی فکر می‌کرد با اصابت موشک و مین به کشتی‌های نفت‌کش در بندر فیجیره انگکست اتهام را به‌سوی ایران نشانه روند و نفت‌کش ایرانی در دریای سرخ مورد اصابت موشک قرار گیرد؟ چه کسی فکر می‌کرد جمهوری اسلامی پیشرفته‌ترین پهپاد ارتش آمریکا را در ساحل دریایی عمان به‌دلیل تجاوز به حریم هوایی ایران هدف قرار دهد و سرنوکن کند. چه کسی فکر می‌کرد بزرگ‌ترین پالایشگاه شرکت نفت آرامکو در عربستان مورد حمله گسترده پهپادها و موشک قرار گیرد که با وجود قبول مسئولیت از سوی دولت حوثی یمن، باز هم انگشت اتهام را به‌سوی جمهوری اسلامی نشانه بروند و بر التهاب و تنش بیفزایند. چه کسی شورش طبقات فرودست بعد از افزایش بهای بنزین را در آبان ۹۸ در شهرها پیش‌بینی می‌کرد که خسارت‌ها و تلفات بسیار به بار آورد و چه کسی فکر می‌کرد درست در زمانی که سردار قاسم سلیمانی، فرمانده سپاه قدس که توانسته بود با ایفای بزرگ‌ترین سهم، غائله داعش را در عراق و سوریه به پایان برساند و در پاسخ به ناسیاسی ترامپ او را مستقیم خطاب قرار داده و بگوید «از این پس با من طرف خواهی بود»، به بهانه تلافی حمله‌ای به پایگاهی آمریکایی که موجب قتل یک پیمانکار ارتش آمریکا شده بود، به‌همراه ابومهدی المهندس، فرمانده حشدالشعبی در بخش یبار فرودگاه بغداد تیرور کنند. به فکر چه کسی خطور می‌کرد وقایع زنجیره‌ای پسماند آن ترور که با حمله بزرگ تلافی جویانه به پایگاه هوایی آمریکا در اقلیم کردستان عراق آغاز شد و پس از تشیع پیکر سردار در آخرین ایستگاه به مرگ ده‌ها نفر در کرمان انجامید و در آن شرایط پرالتهاب که انتظار می‌رفت آمریکا نیز بخواد دست به اقدامی تلافی جویانه بزند، فاجعه اصابت غم‌بار موشک خودی به هوایمای اوکراینی و مرگ همه مسافران از جمله گروه بزرگی از اندیشمندان بی‌جاگیرن ایرانی پیش آید؟ گویی اینها کافی نبود که حمله ویروس کرونا آغاز شد که در ابتدا جدی گرفته نشد؛ اما در آستانه سه‌سال نو نه‌تنها رونق معمولی این فصل را به کساد تبدیل کرد، بلکه ضربه اقتصادی بزرگی وارد کرد که پایان آن و چگونگی‌ریهایی از شر این بلا آسمانی هنوز مشخص نیست. صدها قربانی گرفته است که بخشی از آنها از میان کادر پزشکی و درمان بوده‌اند. قرنطینه و جدامانند انسان‌ها از یکدیگر که می‌تواند به انزوا و ریشه‌کن شدن ویروس منجر شود، به‌طور نسبی رعایت شده و برخی ساکنان تهران که اکنون بیشتر ریشه روستایی دارند، راهی زادگاهشان شده‌اند و این‌گونه جریانی معکوس آغاز شد که کمکی به ریشه‌کن شدن بیماری نمی‌کند. در این میان برخی از مدعیان درمان‌های ماورائی نیز موجب افزایش قربانیان ناشی از بی‌مالیاتی علم‌ستیزانه خود شدند.

اکنون در میان این آشوب، مشکل بتوان پیش‌بینی کرد که در سایه این بلا، قرار است در سال ۱۳۹۹، احیای اقتصادی کشور که مستلزم حضور بیشتر در بازار جهانی و دیپلماسی فعال و بیاثبات است، چگونه انجام خواهد شد و در دیپلماسی که ابزار رفغ شر و نیز حضور بیشتر ایران در عرصه بین‌المللی است، بر کدام پاشنه خواهد چرخید؟ به امید آنکه سیاست‌گذاران کشور برای رهایی مردم از دام این سستیز کهنه و ظاهرا ناعلاج فک و برنامه‌های در سر برداشته باشند و به توسعه و رشد اقتصادی بیندیشند، زیرا توسعه اقتصادی به آرامش و سازگاری در سیاست‌های داخلی و خارجی نیاز دارد و با تهدید و اتهام متقابل سازگار نیست.

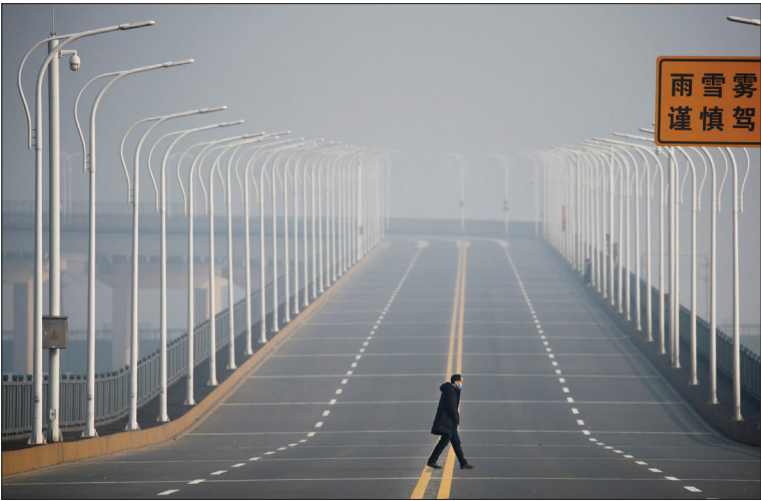
در کنار نشانه‌هایی از ادامه تهدید و ستیز، در پیام نوروزی وزیر امور خارجه نشانه‌هایی از اعتدال و تدبیر به چشم می‌خورد که اگر ابهام و تردید ناشی مایوس شدن از امیدواری‌های پیشین نبود، می‌توانست مایه دلگرمی باشد. آنجا که از خانه‌تکانی ذهنی، نوسازی در شیوه حکمرانی، رستن از برخی توهمات در سیاست داخلی و خارجی و مبارزه با تحریم و خودتخریمی و عصر جدیدی از دیپلماسی یاد می‌کنند، دقیقا می‌تواند راه‌حل مناسبی باشد به شرط آنکه تعبیر و تفسیر او متفاوت با آن معنای صریحی که در ذهن ما می‌گذرد نباشد، به‌ویژه در آنجا که می‌گوید: «اجازه دهید که در لحظات سال جدید صادقانه خدمت شما کنیم عشق که ما برای مبارزه با تحریم و کرونا نیازمند یک خانه‌تکانی ذهنی هستیم. این مبارزه لزوم نوسازی در شیوه حکمرانی را به ما آموخت… نوروز آنگاه خجسته خواهد شد که ما از بند برخی توهمات در سیاست خارجی و داخلی و نسبت میان این دو رسته باشیم، برای مبارزه با تحریم‌ها باید با همه اشکال گوناگون خودتخریمی وداع کنیم و وارد عصر جدید دیپلماسی شویم. در دنیای امروز دیپلماسی رسمی بدون دیپلماسی عمومی و بدون ظرفیت‌سازی در نهادهای مدنی به جایی نمی‌رسد».
سال کرونایی ۹۹ می‌تواند در سایه همه‌گیری این ویروس در جهان، رابطه میان ایران و کشورهای دیگر را بهبود ببخشد.

✽ تحلیلیکر روابط بین‌الملل

## جهان

قرنطینه میراث امپراطوری بریتانیا برای کنترل ویروس کرونا

# سلاح دولت ها برای شکست کرونا



داروهای جدید این نگرانی کمتر شد و تلاش حاکمان در این زمینه بر اعمال محدودیت برای جلوگیری از شیوع بیماری‌های واگیردار متمرکز شد.امپراتوری بریتانیا در سال ۱۷۲۱ قانون قرنطینه‌ای را اجرا کرد که براساس آن ورود هرگونه کشتی از قاره اروپا و امپراتوری عثمانی به بریتانیا ممنوع بود. به همین دلیل بسیاری از کشتی‌ها حدود ۸۰ روز در آب‌های نزدیک بریتانیا سرگردان بودند.

این قوانین با وجود اینکه بسیار گسترده بود، اما با اعمال نظر شخصی اجرا می‌شد. برای مثال برخی واردکنندگان ملزم شدند که محتویات بشکه‌های بنبه را باز کنند و آن را روی سر خود حمل کنند. این امر اما باعث شد تا بسیاری از کارگران از بنبه‌های آلوده به طاعون، بیمار شوند. این‌گونه موارد در بسیاری موارد با نتیجه عکس همراه بود.برخی مخالفان قرنطینه هم نواقص علم را به‌روز کرد تا می‌دانستند که حکومت‌های مستبد با سوءاستفاده از آن اقدام به اعمال قوانین سختگیرانه قرنطینه می‌کنند. نشریه پزشکی «نلسنت» یکی از سردمداران مخالفت با اعمال قرنطینه بود و در یکی از شماره‌های سال ۱۸۴۱ خود نوشت: «قوانین و محدودیت‌های قرنطینه با انگیزه‌های سیاسی اعمال می‌شوند و اجرای آن دست حاکمان برای استبداد بیشتر را باز می‌گذارد». در اواخر قرن نوزدهم قانون قرنطینه به‌طورکامل لغو شد؛ دیگر خسری از قرنطینه اجباری نبود و همین امر باعث شد تا حاکمان محلی درباره شیوع بیماری‌های واگیردار نگران باشند. با اینکه در داخل بریتانیا دیگر اثر چندانی از

**بررسی سیاست‌های آمریکا در عراق از کمک به تشکیل کابینه تا گزارش نیویورک تایمز**

## سناریوهای واشنگتن برای بغداد



### عدنان الزرفی کیست

«عدنان الزرفی» حدود دو هفته است که از سوی برهم صالح، رئیس جمهوری عراق، مأمور تشکیل کابینه شده است؛ اما او هم‌زمان با بحران شیوع ویروس کرونا، در برابر چالش بزرگ کسب رای و اعتماد گروه‌های سیاسی شیعی قرار گرفته است. او اولویت دولت را فراهم‌کردن مقدمات لازم برای برگزاری انتخاب آزاد و شفاف در یک بازه زمانی یک‌ساله می‌داند که در عمل به وعده‌های خود تمام تلااش را به کار خواهد بست. این سیاست‌مدار عراقی در سه مقطع استاندارد نجف بوده و در جریان اعتراض‌های اخیر خیابانی به‌عنوان یکی از چهره‌های ذی‌نفوذ در این اعتراض‌ها معرفی شد. نام کامل او «عدنان عبدخضیر عباس مظر الزرفی»، متولد اول ژانویه ۱۹۶۶ و از اهالی نجف است. این سیاست‌مدار ۵۴ساله تحصیلات عالی خود را از گذراندن در رشته فقه اسلامی از دانشگاه کوفه به پایان رسانید و مدرک کارشناسی ارشد امنیت و برنامه‌ریزی استراتژیک را از دانشکده امنیت و دفاع بغداد اخذ کرد و دکتری مرحله پژوهش فقه را در دانشگاه کوفه گرفته است. عدنان عضویت در حزب الدعوة را نیز در کارنامه اجرائی خود دارد. او در ۱۹۸۸ میلادی در عراق به زندان افتاد؛ اما در آشوب‌های هم‌زمان با انقراضه شعبانیه ۱۹۹۱ میلادی از زندان ایورغریب فرار کرد و به عربستان سعودی گریخت. الزرفی در ۱۹۹۴ میلادی به آمریکا مهاجرت کرد، اما پس از سقوط رژیم بعث به عراق برگشت. الزرفی در ۲۰۱۸ میلادی به مجلس عراق راه یافت و ریاست فراکسیون ائتلاف نصر به رهبری حیدر العبادی در مجلس عراق را بر عهده گرفت. او یکی از نامزدهای مطرح در کمیته هفت‌نفره فراکسیون‌های شیعه بود؛ اما هنوز به‌طور قطع و یقین مشخص نیست که آیا اکثریت فراکسیون‌های شیعه با تکلیف او موافق هستند یا خیر؛ اما الزرفی خود را گزینه‌ای عراقی می‌خواند و در برابر انتقادات از او که به سمت کشورهای غربی متمایل است، می‌گوید: من گزینه اول و آخر عراقی‌ها هستم، ولی به‌صرف اینکه فردی در برهه‌ای از زندگی خود به‌ناچار، که بازداشت و زندان در زمان رژیم سابق عرصه را بر او تنگ کرده- به این کشور یا آن کشور از جمله آمریکا رفته، نمی‌توان گفت که آمریکایی شده؛ این منطق از نظر عقلی پذیرفتنی نیست.

ترک خاک این کشور فشارهایش را بر جریان‌های سیاسی عراقی به‌منظور حمایت از عدنان الزرفی افزایش دهد. به‌ویژه که در همین راستا سه‌شنبه هفته گذشته نیز آمریکا به‌عنوان رهبر نیروهای ائتلاف بین‌المللی ضد داعش در یک مراسم رسمی، پایگاه نظامی القانم در شمال غرب استان الانبار را تحویل نیروهای امنیتی عراق داده بود و ۲۴ ساعت بعد از آن نیز نیروهای نظامی ارتش فرانسه به‌دلیل آنچه تهدیدهای امنیتی و انتشار ویروس کرونا عنوان شد، بغداد را ترک کردند. پیش‌تر

هم که زمانی مستعمره بریتانیا بود، به سال ۱۹۰۸ بازمی‌گردد. این قانون هم در سال ۲۰۱۵ جای خود را به قانون جدیدی داد. اما این قانون بیشتر بر مقابله با حیوانات، حشرات و آفت‌ها متمرکز شده است. این قانون به دولت استرالیا این اختیار را می‌دهد که در شرایط بروز بیماری‌ها قوانین سخت‌گیرانه‌ای اعمال کند و در برخی موارد می‌تواند حکم ۱۰ سال زندان برای خاطیان را درپی داشته باشد. کریستین پورتر، دادستان کل استرالیا، اواخر ماه فوریه و درپی شیوع ویروس کرونا گفت: «برای نخستین‌بار در استرالیا، احتمالاً از مردم خواهیم خواست تا اطلاعات افرادی را که در بازه زمانی مشخصی با آنها تماس داشته‌اند، در اختیارمان قرار دهند».

**هنگ‌کنگ، تحت سلطه چین**

در هنگ‌کنگ هم وضعیت کم‌وبیش مشابه است. این منطقه هم که زمانی مستعمره بریتانیا بود، قانون قرنطینه خود را از آن زمان به ارث برده و در سال‌های اخیر تغییراتی جزئی در آن ایجاد شده است. در تغییرات جدید، هر فردی که توصیه‌های بهداشتی را نادیده بگیرد، به معرض بازداشت قرار خواهد گرفت. مقام‌های این منطقه که اکنون تحت حاکمیت چین قرار دارد، قبل از آنکه چین قرنطینه کامل را در استان هوئی، به‌عنوان مرکز شیوع وروس کرونا برقرار کند، با اجرای مقرراتی سخت‌گیرانه اعلام کردند که هر فردی که وارد هنگ‌کنگ شود، باید ۱۴ روز در قرنطینه بماند. امروز هنگ‌کنگ دستبندهایی در اختیار افرادی که وارد این منطقه نیمه خودمختار می‌شوند قرار داده تا از طریق آن نسبت به اجرای قوانین و محدودیت‌های قرنطینه از‌سوی مسافران خارجی اطمینان حاصل کند.

**آمریکا، قانون ایالتی**

در ایالات متحده وضعیت کمی متفاوت است. این کشور پس از ۱۱ حملات ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ و تبعات آن، قوانینی برای مقابله با حملات بیولوژیک یا شیمیایی به تصویب رساند که بیماری‌های واگیردار نیز در این قوانین مورد توجه قرار گرفته بود. با این حال، براساس گزارشی که در سال ۲۰۰۷ منتشر شد، با وجود وضع این قانون بهبود چندانی در مورد آگاهی مردم از بیماری‌های واگیردار و آمادگی کشور برای مقابله با آنها حاصل نشده است. به همین دلیل پس از آن قانون آمادگی در برابر بیماری‌های همه‌گیر به اصرار وزارت بهداشت و خدمات انسانی ایالات متحده تصویب شد اما دولت فدرال قدرت چندانی در اعمال همه‌جانبه این قانون ندارد و ایالت‌ها در این زمینه تصمیم‌گیرنده هستند.

سال هفدهم • شماره ۳۶۸۲ • زندان

در حوالی میدان سرخ

### استراتژی‌های بوتین برای مهار کرونا

**احمد وخشیته** ، دانشیار دانشگاه ملی اوراسیا

● این روزها تمامی مردم دنیا با شعار «در-خانه- بمانیم» در شبکه‌های اجتماعی روبه‌رو هستند و در این میان این پرسش وجود دارد که آیا این مردم هستند که با ماندن در خانه می‌توانند کرونا را منقرض کنند؟ به‌دنبال آن این سؤال نیز مطرح می‌شود که آیا شهروندان بدون حمایت دولت‌ها از قدرت اجرائی برای پیاده‌سازی این موضوع برخوردار هستند؟ به نظر می‌رسد ظهور کرونا شب سهد است نقش دولت به‌جایگاه خویش در اندیشه سیاسی واقع‌گرایان بازگردد و عنصر اصلی این ایام شود. کرونا امروز از این سرزمین به محلی دیگر در حال گشت‌وگذار است و در این میان کشوری مانند روسیه که از یک سو با چین همسایه است و از سوی دیگر با اروپا، ناگزیر با میهمان ناخوانده‌ای مانند کرونا روبه‌رو هسده است؛ ویروسی که گفته می‌شود تا حوالی میدان سرخ نیز پیش آمده؛ تاچایی‌که ولادیمیر بوتین، رئیس جمهوری روسیه، چهارشنبه سفر خویش به سنت‌پترزبورگ را کنسل کرد و از طریق شبکه‌های تلویزیونی به تبیین سیاست‌گذاری‌های حمایتی دولت از شهروندان برای مقابله با کرونا پرداخت.

رئیس جمهوری روسیه صحبت‌های خویش را به یک مقدمه و هفت سیاست‌گذاری حمایتی برای تحقق ماندن در خانه شهروندان تقسیم کرد؛ ایده‌ی کرونا در دنیا به‌شدت تشدید شده و در بسیاری از کشور تعداد مبتلایان همچنان رو به افزایش است؛ ویروسی که اقتصاد جهانی را نیز به‌شدت تحت تأثیر خویش قرار داده است. با تلاش‌هایی که انجام شده است، اگرچه روسیه در حال کنترل شیوع این ویروس است، اما نباید فراموش کنید که از نظر موقعیت جغرافیایی، این کشور میان چین و اروپا واقع شده و طبیعتاً مسدودکردن نفوذ آن محال بود. او ادامه داد، هفته آینده کشور تعطیل خواهد بود و البته حقوق افراد پرداخت می‌شود. تاکید می‌کنم که روز‌های مرخصی صرفاً برای کاهش شیوع بیماری است؛ پس نباید از خانه خارج شوید. من از نظر شهروندان خواهش می‌کنم که با تکیه بر شاید که در فرهنگ روسی ما بسیار رواج است، تصمیم نگیرید و فکر نکنید که برای من اتفاقی نخواهد افتاد؛ اکنون امن‌ترین کار ماندن در خانه است؛ اما برای انجام این اتفاق، اقدامات و حمایت‌هایی از سوی دولت نیز باید انجام شود:

۱. تمامی حمایت‌ها و خدماتی که به شهروندان ارائه می‌شده است، باید مانند گذشته شش ماه ادامه یابد و نیازی نیست که مطابق هر ماه رویه تأییدیه اداری انجام شود؛ برای مثال اگر یک خانواده حق استفاده از مسکن و یا خدمات حمایتی را داشته است، در این مدت نیازی نیست که سطح درآمدش برای تمدید این خدمات تأیید شود. همچنین به رزمندها در جنگ بزرگ مهنی و کارگرانی که در پشت جبهه‌ها در کارخانه‌ها فعالیت می‌کردند، باید پیش از موعد مقرر به ترتیب مبلغ ۷۵ و ۵۰ هزار روبل پرداخت شود.

۲. در سه ماه آینده به مادراتی که فرزند زیر سه سال دارند، به‌ازای هر کودک پنج هزار روبل پرداخت خواهد شد. همچنین به دولت دستور می‌دهم که بسته حمایتی نیز برای فرزندان سه تا هفت سال مهیا کنند.

۳. تا پایان سال اگر فردی مبتلا به کرونا شود، دولت باید حقوق متوسط را به او پرداخت کند. اقتصاد روسیه نیز مانند دیگر کشورها تحت فشار اقتصادی ناشی از این ویروس قرار گرفته است و باید از افرادی که شغل خود را از دست می‌دهند، حمایت شود. تا امروز حداکثر حقوق بی‌کاری برای شهروندان هشت هزار روبل بود؛ اما از این پس حداقل ۱۲هزارو ۱۳۰ روبل خواهد بود.

۴. بدیهی است که با در شرایط کنونی پرداخت وام‌ها دشوار یا غیرممکن است؛ ازاین‌رو افرادی که ۳۰ درصد درآمد خود را از دست بدهند، از پرداخت اقساط برای شش ماه معاف هستند و به آنها جریمه‌ای نیز تعلق نخواهد گرفت. همچنین اگر بازپرداخت بدهی‌ها در واقعیت غیرممکن باشد، یک شهروند نباید به بن‌بست برسد و درگیر طلبکاران باشد؛ از دولت و پارلمان می‌خواهم که تغییرات لازم (برای بهبود شرایط ورشکستگی) را به‌سرعت انجام دهند.

۵. مشاغل کوچک و متوسط و به‌ویژه بنگاه‌های اقتصادی در حوزه خدمات در شرایط کنونی با کاهش سفارش‌ها و درآمد روبه‌رو هستند؛ لازم است به آنها کمک کنیم که کار خود را پایدار بدارند و کارمندان خود را اخراج نکنند و منجر به افزایش بی‌کاری در کشور نشود. ازاین‌رو در شش ماه آینده از پرداخت مالیات و حق بیمه معاف هستند. همچنین اگر این شرکت‌ها باید بازپرداخت وام داشته باشند، برای شش ماه از پرداخت معاف هستند.

۶. ما موظف هستیم از درآمد شهروندان و به‌ویژه آنها که در شرکت‌های کوچک و متوسط

از پرداخت حق بیمه ۱۵ تا ۳۰ درصد معاف هستند.

این تسهیلات تنها یک اقدام چندماهه و به عبارتی ضد بحران نیست؛ بلکه ما انگیزه‌های بلندمدت برای کارفرمایان ایجاد می‌کنیم تا حقوق کارمندان خویش را افزایش دهند.

۷. برای تمامی مبالغی که از روسیه به خارج از کشور در قالب‌های گوناگون منتقل می‌شود، باید ۱۵ درصد مالیات پرداخت شود.